

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

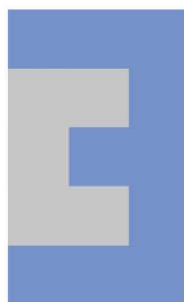
Кафедра хімічної інженерії Національного університету “Львівська політехніка”
Відділ біопроцесів і біомедичної інженерії Вроцлавського політехнічного університету (Польща)
Інститут нового хімічного синтезу (Пулави, Польща)
Кафедра хімічної інженерії та процесів Жешувського політехнічного університету (Польща)

за участі
Ради молодих вчених Інституту хімії та хімічних технологій
Національного університету “Львівська політехніка”
та Асоціації випускників Львівської політехніки

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
**CHEMICAL TECHNOLOGY
AND ENGINEERING**

BOOK OF ABSTRACTS

Ukraine, Lviv, June 26–30th, 2017

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
**ХІМІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ
ТА ІНЖЕНЕРІЯ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Україна, Львів, 26–30 червня 2017 року

Львів
Видавництво Львівської політехніки
2017

Редакційна колегія:

В. М. Атаманюк (відповідальний редактор),
О. С. Іващук (відповідальний секретар),
В. Й. Скорохода, М. М. Братичак, Я. М. Гумницький, М. С. Мальований,
О. А. Нагурський, В. П. Новіков, І. М. Петрушка, З. Г. Піх, Є. М. Семенишин,
В. Л. Старчевський, О. В. Суберляк, Й. Й. Ятчишин

Chemical Technology and Engineering (Хімічна технологія та інженерія): збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції. – 26–30 червня 2017 року, м. Львів. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 444 с.
ISBN 978-966-941-068-9

У збірнику опубліковано матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Chemical Technology and Engineering» («Хімічна технологія та інженерія»). Видання призначено для науковців, аспірантів, студентів.

УДК 338.24.658.014

Відповідальні за випуск: В. М. Атаманюк, О. С. Іващук, З. Я. Гнатів

Уся інформація, подана в збірнику тез доповідей, є інтелектуальною власністю авторів і не може бути використана без їхньої згоди. Всі матеріали подано із збереженням авторського правопису.

All information presented in the book of abstracts is the intellectual property of authors and may not be used without their consent. All materials are submitted in the author's edition.

Екобезпечний сталий розвиток трансформаційного суспільства

Інна Попова¹, Лариса Мазур², Світлана Ковальова³

1. Кафедра органічної хімії, Національний університет харчових технологій, УКРАЇНА, м.Київ, вул.Володимирська, 68, E-mail: ivporova@bigmir.net
2. Кафедра органічної хімії, Національний університет харчових технологій, УКРАЇНА, м.Київ, вул.Володимирська, 68, E-mail: mazur8@mail.ru
3. Кафедра органічної хімії, Національний університет харчових технологій, УКРАЇНА, м.Київ, вул.Володимирська, 68, E-mail: sval_kov@ukr.net

The relevance of research issues ecosafety due to practical needs, the task of finding ways and resources to solve environmental problems, which in Ukraine is extremely serious. Among a number of priority objectives are: the definition of «ecosafety development» (its content and components); the human factor in the system ecosafety development; environmental consciousness as the basis ecosafety activity.

Ключові слова – екобезпека, сталий розвиток, трансформаційне суспільство, стан довкілля, умови життя.

І. Визначення поняття екобезпечного розвитку

Виникнення ідей екобезпечного розвитку пов'язано з актуалізацією екологічної проблематики у другій половині ХХ ст. Так, вже на Першій Всесвітній конференції ООН з навколишнього середовища, що відбувалася у Стокгольмі у червні 1972 р., її генеральний секретар Моріс Стронг вперше сформулював поняття екорозвитку, розуміючи його як екологічно орієнтований соціально-економічний розвиток, за якого зростання добробуту людей не супроводжується погіршенням стану довкілля і деградацією природних систем [1].

На цій конференції було прийнято «Декларацію про охорону навколишнього середовища», в якій зокрема формулювалися п'ять принципів екорозвитку:

1. Людина має право на сприятливі умови життя у навколишньому середовищі.
2. Природні ресурси Землі і особливо репрезентативні зразки природних екосистем мають бути збереженими на благо теперішнього та майбутнього поколінь.
3. Повинна підтримуватися здатність Землі відтворювати життєво необхідні ресурси.
4. Людина несе особливу відповідальність за збереження і розумне управління продуктами живої природи і її середовища, що має бути покладено в основу планування економічного розвитку.
5. Непоправні ресурси Землі повинні використовуватися таким чином, щоб забезпечити їх захист від вичерпання в майбутньому.

У тому ж 1972 р. з'являється відома доповідь Римському клубу «Межі зростання».

Її автори Д.Мідоуз, Д.Мідоуз та Й.Рандерс за допомогою комп'ютерної моделі World3 провели дослідження довгострокових наслідків глобальної тенденції зростання населення, промислового і сільськогосподарського виробництва, споживання природних ресурсів та забруднення довкілля. В підсумку робився висновок, що зростання населення і виробництва взаємно прискорюють одне одного, надають йому експоненціальний характер, виводять із стану рівноваги всю глобальну систему, результатом чого буде екологічний колапс. Вихід з такої ситуації автори доповіді пов'язували зі станом «глобальної рівноваги» [2].

Як зазначають Д. Мідоуз, Д. Мідоуз та Й. Рандерс, з технічної і економічної точок зору шанси на майбутнє має суспільство, здатне зберігати стійкість за рахунок розумного обмеження використання своїх внутрішніх ресурсів. Перехід до нього потребує ретельно зваженого поєднання довгострокових і короткострокових завдань, акценту на самодостатність, справедливість і якість життя, а не на кількісне зростання промислового виробництва. Проте, хоча технічно і економічно перехід до розумно обмеженого використання наявних ресурсів цілком можливий і навіть не пов'язаний з великими труднощами, на цьому шляху можуть виникнути психологічні й політичні бар'єри, здолати які буде нелегко.

II. Концепція стійкого розвитку

Концепція стійкого розвитку може бути прояснена за допомогою двох основних ознак: антропоцентричного і біосфероцентричного. Перший вказує на виживання людства (країни) і здатність (можливість) його подальшого безперервного (стійкого), безперервно довгого розвитку; другий пов'язаний із збереженням біосфери як природної основи всього життя на Землі, її стійкості на тлі еволюції, з тим, щоб подальший розвиток людства не відбувався в екофобній формі. У такому ключі поняття стійкого розвитку може бути визначене як форма соціоприродного розвитку, яка забезпечує виживання і безперервний прогрес суспільства і не руйнує природне довкілля. Реалізація стратегії стійкого людського розвитку передбачає досягнення низки цілей та завдань, серед яких можна виділити три рівні: генеральна мета – збереження людської цивілізації та її прогресивний розвиток; забезпечувальні цілі – збереження умов, в яких може існувати і розвиватися людство; підтримувальні цілі – збереження біосфери та локальних екосистем, які підтримують умови існування людства. Отже, екобезпечний розвиток представлений різноманітними моделями та концепціям (концепції «меж зростання», «органічного зростання», «стійкого (сталого) розвитку», «зеленої економіки»), метою яких є пошук гармонії у відносинах між суспільством та природою, баланс між потребами соціально-економічного розвитку та збереженням природних ресурсів, що передбачає обмеження їх споживання, відповідальне ставлення до стану довкілля, пошук нових технологій, які мінімізують шкідливий вплив на природне середовище. Провідною ознакою сьогодинського світу, що найбільш виразно характеризує його становище, є докорінні трансформації. Рушійною силою цих трансформацій узагальнено можна визначити досягнення певної граничної межі у накопиченні кількісних змін у світі за чим має відбутися формування якісно нових світових реалій. Мова йде не лише про оптимальне використання обмежених природних ресурсів та застосування дружніх до екології технологій, але й зміни установки на безмежне збільшення споживання притаманної для домінуючої у світі постіндустріальної суспільно-економічної моделі. Але в суспільстві, що трансформується, можливий парадокс, коли перетворення не приводять до реальних суспільних змін. Якщо в стабільному суспільстві зміни відбуваються постійно і воно є дійсно динамічним, то в суспільстві, що трансформується, нерегульовані зміни обумовлюють нединамічний процес.

Таким чином, трансформаційне суспільство може бути середовищем екобезпечного розвитку лише за умов, що цей розвиток буде сталим. У сучасній управлінській науці під безпекою розуміють стан, за якого з достатньою вірогідністю виключено вияви небезпеки. Під небезпекою розуміють процеси, явища, властивості предметів, об'єкти, що здатні у певних умовах завдавати шкоди, тобто будь-які явища, що загрожують життю та здоров'ю людини. Держава і представники громадянського суспільства покликані встановити систему законів, прав і відповідальності, розробити комплекс механізмів, імplementованих у ринкові і жорстко контролювати виконання затверджених вимог.

Список літератури

- [1] T.A. Akimova, V.V. Khaskin, "Osnovy ekorazvitiya: uchebnoe posobie", Moscow: Russian academy of economy, 1994.
- [2] D. Mydows, D. Mydows, Y. Runders " Za predelami dopustymogo: globalnaya katastrofa ili stabilnoe budushee?", *Novaya postindustrialnaya volna na Zapade: Antologiya*, Moscow: Academia, 1999, pp. 572-595.